

Sygn. akt I ACa 1139/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSA Wiesława Kuberska (spr.)

Sędziowie SA Dorota Ochalska - Gola

del. SO Krzysztof Kacprzak

Protokolant sekretarz sądowy Lidia Milczarek

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2017 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy ze skargi **P. S.**

z udziałem **Kancelarii (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.**

o uchylenie wyroku sądu polubownego

1. **uchyla wyrok Sądu Polubownego prowadzonego przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. z dnia 9 maja 2016 roku w sprawie o sygnaturze akt 32/2016;**
2. **zasądza od Kancelarii (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. na rzecz P. S. kwotę 7.787 (siedem tysięcy siedemset osiemdziesiąt siedem) zł.**

Sygn. akt I ACa 1139/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 9 maja 2016 r. stały Sąd Polubowny prowadzony przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. przy ulicy (...) lok. 8 w sprawie o sygn. akt 32/2016 z powództwa Kancelarii (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. przy ulicy (...) lok. 8 przeciwko P. S. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w Ł. o zapłatę, zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 11.730,77 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 3 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 5.378,10 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 4.800 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(wyrok – k. 204 akt sądowych)

Skargę o uchylenie tego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w całości i podnosząc następujące zarzuty:

1. naruszenia art. 1206 § 1 pkt.1 k.p.c. gdyż pomiędzy stronami brak było ważnego oraz skutecznego zapisu na sąd polubowny, co jest równoznaczne z brakiem właściwości stałego Sądu Polubownego prowadzonego przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością do rozstrzygnięcia sporu pomiędzy stronami;

2. naruszenia art. 1206 § 1 pkt.2 k.p.c. gdyż sąd polubowny dopuścił się wielokrotnego naruszenia przepisów postępowania, w tym własnego Regulaminu i przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, co naruszyło równowagę stron postępowania, uniemożliwiając skarżącemu obronę swoich praw przed sądem polubownym;

3. naruszenia art. 1206 § 1 pkt.4 k.p.c. gdyż w postępowaniu przed sądem polubownym nie zostały zachowane podstawowe zasady postępowania, w tym prawo do rozpoznania sprawy przez sąd z definicji bezstronny i niezależny, co spowodowało nierówność stron w tym postępowaniu;

4. naruszenia art. 1206 § 2 pkt.2 k.p.c. gdyż wyrok sądu polubownego jest sprzeczny z podstawowymi zasadami porządku prawnego w Rzeczypospolitej Polskiej, tj. zasady N. iudex in causa sua, pozbawiając pozwanego podstawowego prawa do rozpoznania sprawy przez niezależny i bezstronny sąd, co doprowadziło w konsekwencji do uwzględnienia powództwa w całości, podczas gdy brak było podstaw żądania i nie udowodniono jego wysokości;

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku w całości i zasądzenie kosztów postępowania przed sądem polubownym oraz w postępowaniu ze skargi.

(skarga – k. 1 – 17)

Powodowa spółka wniosła o oddalenie skargi i zasądzenie kosztów postępowania skargowego.

(odpowiedź na skargę – k. 217 – 220)

Sąd Apelacyjny w zakresie objętym skargą ustalił, co następuje.

W dniu 28 kwietnia 2015 r. P. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w Ł. (wypis z ewidencji – k. 33 akt sądowych) zawarł z Kancelarią (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. przy ulicy (...) lok. 8 „Pojedyncze zlecenie windykacji należności pieniężnych”, w którym w § 6 ust. 5 strony postanowiły, że wszelkie spory wynikające z niniejszej umowy będą rozstrzygane ostatecznie przez Sąd Arbitrażowy prowadzony przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. – zgodnie z regulaminem tego Sądu (www.meiar.pl) (dowód: kopia umowy – k. 34 akt sądowych).

Tego samego dnia P. S. – na podstawie zawartej umowy, udzielił pełnomocnictwa radcy prawnemu P. B. do reprezentowania go w sprawie o zapłatę przeciwko członkom zarządu (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. (dowód” kopia pełnomocnictwa – k. 45 akt sądowych).

Na stronie internetowej Kancelarii (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością widnieje informacja, że spółka prowadzi stały Sąd Polubowny przy Kancelarii (...) (dowód: kopia wydruku z Internetu – k.46 akt sądowych). (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. ma dwóch wspólników, którymi są: K. C. i P. B., który jest jednocześnie prezesem jednoosobowego zarządu tej spółki (dowód: kopia wydruku z KRS spółki – 57 akt sądowych). Adres Kancelarii (...) Sądu Polubownego oraz spółki (...) jest tożsamy, również w zakresie nr lokalu tych podmiotów (dowód: kopia wypisu z KRS – k. 21 akt sądowych). Pod tym samym adresem, w tym samym lokalu, prowadzą działalność gospodarczą w postaci kancelarii adwokackich lub radcowskich: adw. W. S., adw. K. M., radca prawny P. B. (dowód: kopie wypisów z ewidencji – k. 60 – 62 akt sądowych).

Przewodniczącym stałego Sądu Polubownego jest P. B., a arbitrami tego sądu są: M. J., K. M., K. O., A. O., M. R. i W. S.. Stały Sąd Polubowny prowadzony przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. przy ulicy (...) lok. 8, rozstrzyga spory w składzie jednego arbitra, choć przewodniczący może postanowić o rozpoznaniu sprawy w składzie trzech arbitrów. Wskutek ujawnienia się okoliczności poddających w wątpliwość bezstronność arbitra wchodzącego w skład orzekający, na wniosek samego arbitra, na zgodny wniosek stron oraz w przypadku czasowej niezdolności arbitra do pełnienia obowiązków powyżej dwóch tygodni, Przewodniczący wyłącza arbitra od orzekania w danej sprawie i powołuje jego następcę (dowód: kopia „Regulaminu Sądu Arbitrażowego prowadzonego przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., § 4 – k. 63 akt sądowych).

(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. z dnia 5 kwietnia 2016 r. przeciwko P. S. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w Ł. o zapłatę, wpłynął do sądu polubownego w dniu 5 kwietnia 2016 r. (dowód: obwoluta nr 1 akt sądu polubownego). Pozwany pokwitował odbiór odpisu pozwu w dniu 12 kwietnia 2016 r. (dowód: obwoluta nr 2 akt sądu polubownego). Pozwany złożył odpowiedź na pozew, która wpłynęła do sądu polubownego w dniu 19 kwietnia 2016 r. W piśmie tym pozwany przed wdaniem się w spór podniósł zarzuty procesowe w postaci: braku właściwości tego sądu polubownego, nieważności zapisu na sąd polubowny, bezskuteczności zapisu na sąd polubowny oraz wniósł o wyłączenie arbitrów w osobach: M. J., K. M., K. O., A. O., M. R. i W. S. z uwagi na brak ich bezstronności, niezawisłości i niezależności. Ponadto pozwany ustosunkował się merytorycznie do żądania pozwu. Odpis odpowiedzi na pozew został doręczony pełnomocnikowi strony powodowej w dniu 22 kwietnia 2016 r. (dowód: obwoluta nr 3 akt sądu polubownego). Strona powodowa ustosunkowała się do odpowiedzi na pozew pismem z dnia 23 kwietnia 2016 r. złożonym w sądzie polubownym w dniu 26 kwietnia 2016 r., a doręczonym pełnomocnikowi pozwanego w dniu 4 maja 2016 r. (dowód: obwoluta nr 4 akt sądu polubownego).

W dniu 20 kwietnia 2016 r. pełnomocnik powoda otrzymał od sekretarza sądu polubownego w drodze mailowej wezwanie do przesłania dowodu doręczenia odpowiedzi na pozew pełnomocnikowi powoda pod rygorem skutków przewidzianych w art. 132 § 1 k.p.c. Mimo prośby strony pozwanej o wyjaśnienie tej kwestii do dnia wyrokowania nie została ona wyjaśniona. Strona pozwana wykonała zarządzenie sekretarza sądu polubownego (dowód: kopie korespondencji mailowej – k. 86 – 87 akt sądowych). Kopii tych brakuje w aktach pisemnych sądu polubownego. Strona pozwana z ostrożności procesowej w dniu 27 kwietnia 2016 r. złożyła wniosek o przywrócenie terminu do złożenia odpowiedzi na pozew i ponownie złożyła odpowiedź na pozew (dowód: obwoluta nr 5 akt sądu polubownego).

W dniu 5 maja 2016 r. J. K. – oznaczający siebie jako Zastępcę Przewodniczącego Sądu Arbitrażowego prowadzonego przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., wydał zarządzenie w przedmiocie składu orzekającego w tej sprawie. W treści pisma znajduje się stwierdzenie o braku zasadności wniosku pozwanego o wyłączenie arbitrów. Pozwany otrzymał tę informację w formie mailowej w dniu 6 maja 2016 r. (dowód: obwoluta nr 6 akt sądu polubownego).

W dniu 9 maja 2016 r. arbiter M. J. wydał opisany powyżej wyrok. W uzasadnieniu tego wyroku arbiter napisał, że „jak zostało to zadeklarowane w odrębnym oświadczeniu, arbiter M. J. stanowiący w przedmiotowej sprawie skład arbitrażowy jest bezstronny i niezależny”. Z tej samej daty, co wyrok pochodzi oświadczenie tegoż arbitra o tym, że jest bezstronny i niezależny. Oświadczenie to zostało doręczone pełnomocnikowi powoda w dniu 30 maja 2016 r. (dowód: obwoluta nr 7 i 8 akt sądu polubownego). W dniu 19 maja 2016 r. strona pozwana złożyła pismo określone, jako „Zawiadomienie o naruszeniu przez Sąd Arbitrażowy przepisów” (dowód: obwoluta nr 9 akt sądu polubownego).

Sąd Apelacyjny poczynił powyższe ustalenia faktyczne na podstawie dowodów, które nie były sporne pomiędzy stronami.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Skarga jest zasadna i z tego względu wyrok sądu polubownego podlega uchyleniu. Ustawa z dnia 10 września 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów weszła w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. Wprowadziła ona istotne zmiany do przepisów dotyczących postępowania polubownego, a szczególnie postępowania ze skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego. Zmieniony art. 1207 k.p.c. stanowi, że do skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego przepis art. 368 stosuje się odpowiednio, a jeśli przepisy poniższe nie stanowią inaczej, do postępowania ze skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego przepisy o apelacji stosuje się odpowiednio. Skarga w obecnym kształcie, zachowując swój odrębny charakter ze wszystkimi ograniczeniami, w szczególności dotyczącymi podstaw skargi, zbliżona jest do apelacji. W przypadku zasadności skargi sąd władny jest jedynie uchylić wyrok sądu polubownego, co nie powoduje jednak wygaśnięcia zapisu na sąd polubowny (art. 1211 k.p.c.) i nie powinno też być traktowane jako rozpoznanie merytoryczne sprawy poddanej pod osąd sądu polubownego. Orzeczenie sądu powszechnego niweczy skutki wyroku sądu polubownego, w przypadku stwierdzenia którejkolwiek z podstaw wskazanych w art. 1206 k.p.c., nie rozwiązuje ono jednakże, co do zasady sporu prawnego pomiędzy stronami,

poddanego pod rozstrzygnięcie sądu polubownego, za wyjątkiem uznania zapisu na sąd polubowny za nieistniejący, nieważny, bezskuteczny, albo taki który utracił moc prawną według prawa dla niego właściwego.

Reasumując, skarga okazała się trafna w rozumieniu art. 386 § 1 k.p.c., tyle, że w takiej sytuacji zgodnie z art. 1211 k.p.c. wyrok sądu polubownego podlega jedynie uchyleniu.

Zgodnie z art. 1205 § 1 i 2 k.p.c. wyrok sądu polubownego wydany w Rzeczypospolitej Polskiej może zostać uchylony przez sąd wyłącznie w postępowaniu wszczętym na skutek wniesienia skargi o jego uchylenie, zgodnie z poniższymi przepisami. Jeżeli strony ustaliły, że postępowanie przed sądem polubownym będzie obejmowało więcej niż jedną instancję, przepis § 1 dotyczy ostatecznego wyroku sądu polubownego rozstrzygającego o żądaniach stron. W przedmiotowej sprawie regulamin Sądu Arbitrażowego prowadzonego przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. w § 6 przewiduje, że postępowanie jest jednoinstancyjne, a zatem skarga została wniesiona prawidłowo.

W art. 1208 § 1 k.p.c. wskazano, że skargę o uchylenie wyroku sądu polubownego wnosi się do sądu apelacyjnego, na obszarze którego znajduje się sąd, który byłby właściwy do rozpoznania sprawy, gdyby strony nie dokonały zapisu na sąd polubowny, a w braku tej podstawy – do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. W przedmiotowej sprawie właściwy jest zatem Sąd Apelacyjny w Łodzi, biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania pozwanego i miejsce wykonania jego zobowiązania.

Jednocześnie zmieniono również termin na wniesienie skargi, który obecnie wynosi dwa miesiące, liczone od dnia doręczenia wyroku lub jeżeli strona wniosła o uzupełnienie, sprostowanie lub wykładnię wyroku – od dnia doręczenia przez sąd polubowny orzeczenia rozstrzygającego o tym wniosku. Przedmiotowy wyrok został doręczony pozwanemu w dniu 30 maja 2016 r., a skarga została wniesiona do tutejszego Sądu w dniu 29 lipca 2016 r., co wynika z treści dyspozycji bankowej dotyczącej zapłaty opłaty od skargi, oraz pośrednio daty prezentaty sądowej (1 sierpnia 2016 r.), tak więc należało uznać skargę za wniesioną w terminie.

Zgodnie z art. 9 ustawy nowelizującej, do postępowań wszczętych na podstawie Kodeksu postępowania cywilnego i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. Ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2016 r., z wyjątkiem art. 8, który wszedł w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia (art. 13 ustawy). Mając na względzie treść powyższych przepisów, należy zatem wskazać, że niniejsze postępowanie niewątpliwie powinno toczyć się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego w wersji znowelizowanej.

Przedmiotowa skarga została oparta o przesłanki ujęte w art. 1206 § 1 pkt. 1, 2 i 4 k.p.c. oraz art. 1206 § 2 pkt. 2 k.p.c., przy czym nie było kwestionowanego przez skarżącego istnienie zapisu na sąd polubowny oraz nie wskazywano, aby zapis utracił moc prawną według prawa dla niego właściwego. W ocenie Sądu Apelacyjnego zasadnicze znaczenie dla tej sprawy ma rozważenie zarzutu naruszenia art. 1206 § 1 pkt. 4 k.p.c., tj. nie zachowanie wymagań co do składu sądu polubownego i podstawowych zasad postępowania przed tym sądem, wynikających z ustawy lub określonych przez strony. Uznanie trafności tego zarzutu ma decydujące znaczenie dla przyjęcia ważności lub skuteczności zapisu na sąd polubowny.

Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, Regulamin Sądu Arbitrażowego prowadzonego przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., kwestie wyłączenia arbitrowi regulował jedynie w § 4. Przepis ten nie dotyczył sytuacji złożenia wniosku tylko jednej strony o wyłączenie arbitra tego sądu, przy sprzeciwie drugiej strony, a zatem w takim przypadku powinien znaleźć zastosowanie art. 1176 k.p.c. przewidujący odpowiedni tryb postępowania. Zgodnie z § 2 tego przepisu, jeżeli w terminie miesiąca od dnia, w którym strona zgłosiła do sądu polubownego żądanie wyłączenia arbitra w trybie określonym przez strony, arbiter nie zostanie wyłączony, strona żądająca wyłączenia może w terminie następnych dwóch tygodni wystąpić do sądu z wnioskiem o wyłączenie arbitra. Odmienne postanowienia umowy stron są bezskuteczne. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, strona żądająca wyłączenia arbitra powinna w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym dowiedziała się o jego powołaniu, lub od dnia, w którym dowiedziała się o okolicznościach wymienionych w art. 1174 § 2 k.p.c., zawiadomić o tym na piśmie wszystkich arbitrowi powołanych do rozstrzygnięcia sprawy oraz stronę przeciwną. W zawiadomieniu, które powinno być jednocześnie wysłane do

wszystkich tych osób, należy wskazać okoliczności uzasadniające żądanie wyłączenia (§ 3). Jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym zgodnie z przepisem § 3 doręczono arbitrowi zawiadomienie o żądaniu jego wyłączenia, arbiter ten sam nie ustąpi lub nie zostanie odwołany na mocy zgodnych oświadczeń stron złożonych na piśmie, strona żądająca wyłączenia może w terminie następnych dwóch tygodni wystąpić do sądu z wnioskiem o wyłączenie arbitra (§ 4). Jeżeli arbiter ustępuje lub zostaje odwołany przez strony w związku z żądaniem jego wyłączenia, nie oznacza to samo przez się, że żądanie to było uzasadnione (§ 5). Wniesienie do sądu wniosku, o którym mowa w § 2 i 4, nie ma wpływu na bieg postępowania przed sądem polubownym, chyba że sąd polubowny postanowi zawiesić to postępowanie do czasu rozstrzygnięcia takiego wniosku przez sąd (§ 6).

Za niewątpliwe trzeba przyjąć w tej sprawie, że pozwany został pozbawiony możliwości złożenia stosownego wniosku do sądu, co powoduje, iż uwzględnienie wniosku stanowić może ewentualną podstawę do uchylenia wyroku sądu polubownego. W tej sprawie po pierwsze, wniosek pozwanego został nieuwzględniony bez wdrożenia jakiejkolwiek procedury obiektywnego jego sprawdzenia. Po drugie, do dnia wyrokowania żaden z arbitrów objętych wnioskiem nie złożył stosownego oświadczenia. Po trzecie, takie oświadczenie zostało złożone tylko przez jednego arbitra i to co najmniej równoległe z wydaniem przez niego zaskarżonego wyroku. Pozwany w stosownym terminie zakwestionował prawidłowość działania sądu polubownego. A zatem w tej sprawie znajduje zastosowanie pogląd Sądu Najwyższego, że mimo nierozpoznania wniosku o wyłączenie arbitra, strona, która zachowała termin do zgłoszenia takiego wniosku, nie traci prawa do powoływania się w skardze o uchylenie tego wyroku na istnienie przyczyn wyłączenia arbitra (post. SN z 16.10.2014 r., III CZ 39/14, L.). Zainicjowanie postępowania o wyłączenie arbitra, przed zakończeniem postępowania przed sądem polubownym powoduje, że trybem właściwym do rozpoznania wniosku i oceny czy istniały podstawy do wyłączenia arbitra jest postępowanie uregulowane w art. 1176 k.p.c. Jednakże w sytuacji zakończenia postępowania przed sądem polubownym jedyną drogą kwestionowania składu sądu orzekającego jest postępowanie ze skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego.

Zdaniem Sądu powszechnego rozpoznającego tę sprawę – wbrew odpowiedzi powodowej spółki na skargę, pozwany wskazał wiele różnych okoliczności uzasadniających wniosek o wyłączenie arbitrów, a nie tylko fakt tożsamości siedziby strony pozwanej, sądu polubownego i miejsca prowadzenia kancelarii prawnych przez arbitrów tego sądu. Ta tożsamość dopełnia jedynie obrazu wzajemnych powiązań pomiędzy tymi podmiotami.

Zasadnicze znaczenie ma okoliczność, że sąd polubowny – wskazany jako niezależny podmiot mający rozwiązać spór, istnieje przy podmiocie, który jest stroną tego sporu. Dalej, Przewodniczącym Sądu Arbitrażowego jest osoba, która działała w imieniu strony powodowej, jako wykonawca z jej strony umowy z dnia 28 kwietnia 2015 r. W istocie jest to osoba najlepiej zorientowana, co do istoty sporu, mogąca być świadkiem w tym sporze, a okazuje się, że to ona ma mieć kompetencje do rozpoznawania tegoż sporu lub decydowania o składzie sądu polubownego. W dodatku jest to wspólnik i prezes jednoosobowego zarządu spółki prowadzącej sąd arbitrażowy. Ta okoliczność również wzbudza uzasadnione wątpliwości, co do bezstronności pozostałych arbitrów orzekających w tym sądzie polubownym. Należy w konsekwencji przyjąć, że wniosek o wyłączenie wszystkich arbitrów był zasadny i również doszło do naruszenia procedury obowiązującej przy rozpoznawaniu wniosku strony o wyłączenie arbitra w rozumieniu art. 1206 § 1 pkt. 4 k.p.c.

Przy okazji została w sposób oczywisty naruszona zasada N. iudex in causa sua, pozbawiając pozwanego podstawowego prawa do obrony i tym samym zostały spełnione przesłanki zarzutu z art. 1206 § 2 pkt. 2 k.p.c. Innym przejawem naruszenia prawa pozwanego do obrony był brak wyznaczenia rozprawy, mimo że obie strony o to wносиły.

Natomiast nie można zaakceptować poglądu skarżącego, że doszło do naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego. Takie naruszenie musi bowiem wynikać z samej treści orzeczenia, a nie z naruszeń przepisów o postępowaniu przed tym sądem. Przy ocenie, czy wyrok sądu arbitrażowego jest sprzeczny z podstawowymi zasadami porządku prawnego, należy uwzględnić jego treść, a nie prawidłowość postępowania przed sądem arbitrażowym ani prawidłowość obsady składu tego sądu.

Ponieważ powiązania pomiędzy sądem polubownym i stroną powodową mają charakter instytucjonalny i trwałe, a sam zapis dotyczy tylko i wyłącznie jednego konkretnego sądu polubownego, w konsekwencji trzeba uznać, że zapis takiej treści jest co najmniej bezskuteczny, tj. nie wywołuje żadnych skutków prawnych. Zasadne jest również przyjęcie, że zapis ten jest nieważny, gdyż spór nie może być rozstrzygany przez ten wskazany sąd, czyli zapis nie ma odpowiedniej treści.

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny orzekł z zastosowaniem art. 98 k.p.c. zarówno za postępowanie przed sądem polubownym, jak sądem powszechnym. Na koszty poniesione przez pozwanego zostały złożone dwukrotne koszty zastępstwa procesowego i opłata od skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego.